

Kunnan kotoutumisohjelmaa eli kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kuvaava asiakirja

Raisio, Naantali, Mynämäki, Masku ja Rusko muodostavat yhteistoiminta-alueen kotikunnan vastuulla olevien kotoutumispalvelujen toteuttamiseksi. Yhteistoiminta-alueen kunnat laativat kuntalain 54 §:n mukaisen sopimuksen viranomaistehtävien hoitamisesta. Raision kaupunki huolehtii kotoutumisohjelman ja sen edellyttämien lakisääteisten palvelujen järjestämisestä yhteistoiminta-alueella.

Yhteistoiminta-alueen kuntien kotoutumisohjelman laadintaa koordinoi Raision kaupungin yritys- ja työllisyyspalvelut, joiden osana toimii Raision kaupungin kotoutumispalvelut. Kotoutumisohjelman valmisteluun ovat osallistuneet Raision kaupungin viranhaltijoiden lisäksi yhteistyökuntien kotoutumisesta vastaavat viranhaltijat sekä muista toimijoista koostuva verkosto.

Kuntien yhteyshenkilöt

Raisio: Terhikki Mäkelä, maahanmuuttokoordinaattori

Naantali: Jani Välimäki, työllisyyspäällikkö

Rusko: Sari Laine, hallinto- ja talousjohtaja

Mynämäki: Anu Saarni, hyvinvointipäällikkö

Masku: Maija Leino, hyvinvointijohtaja

Kotoutumisohjelmalla tarkoitetaan kunnan järjestämää maahanmuuttajan kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuutta (KotoL 5 §). Kunnan on laadittava kotoutumisohjelmasta asiakirja, jossa kuvataan kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot sekä palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Tässä asiakirjassa kuvataan ne lakisääteiset palvelut, jotka kuuluvat kunnan kotoutumisohjelmaan eli ovat asiakkaan kotikunnan järjestämisvastuulla.

Työnhakija-asiakkaiden osalta kunnan tehtäviksi säädettyjen toimenpiteiden ja palvelujen toteuttamisesta on pääosin järjestämisvastuussa työvoimaviranomainen (KotoL 3§). Raisio, Naantali, Mynämäki, Masku ja Rusko kuuluvat Turun työllisyysalueeseen, jossa työvoimaviranomaisena toimii Turun kaupunki. Siltä osin, kun myös työnhakija-asiakkaiden palvelu on kotikunnan järjestämisvastuulla, palvelujen järjestäminen on kuvattu tässä asiakirjassa.

Asiakirja hyväksytään kunkin yhteistoiminta-alueen kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Kotoutumisohjelmaa koskeva asiakasviestintä toteutetaan yhteistyössä sopimuskuntien kanssa. Sopimuskunnat viestittävät kotoutumisohjelmasta ja tarjottavista kotoutumispalveluista mm. verkkosivuillaan ja eri viestintäkanavissa.

Kotoutumisohjelman toteutumista seurataan mm. seuraavilla tavoilla:

- Keräämällä asiakaspalautetta
- Yhteistyötahojen säännöllisillä kokoontumisilla
- Alueellisen maahanmuutto- ja monikulttuurisuustoimikunnan kautta
- Yhteistoiminta-alueen kuntien tilastollisten tunnuslukujen kautta

Kotoutumisohjelma on jatkuvasti muokkautuva ja kehittyvä palvelukokonaisuus. Sen sisältö muodostuu aina yhteistoiminta-alueen kuntien maahanmuuttotilanteen ja asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti. Tämä asiakirja kuvaa kotoutumisohjelman järjestämistavat ja -vastuut. Eri palveluiden sisältöjä kuvataan tarkemmin erillisessä päivittyvässä kotoutumisohjelmaan liittyvässä palvelu- ja työkuvauksessa.

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Kohderyhmät

Maahanmuuttajat, joiden ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta ja joka kuuluu johonkin seuraavista ryhmistä:

- KotoL 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu henkilö, esimerkiksi kansainvälistä tai tilapäistä suojelua saaneet, joilla on kotikunta
- Saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista lasten kotihoidon tukea
- pyytää arviointia tai hänestä tehdään kotoutumislain 9 §:ssä tarkoitettu yhteydenotto ja hänen arvioidaan arviointia tarvitsevan
- kuuluu KotoL 15§ mukaiseen monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kohderyhmään, esimerkiksi kiintiöpakolaiset, alaikäisenä ilman huoltajaa tulleet ja ihmiskaupanuhrit.

Palveluiden järjestäminen, vastuutahot ja yhteistyö

Palvelu järjestetään Raision kaupungin omana toimintana. Kotoutumispalveluiden viranhaltija arvioi yhteistyössä asiakkaan kanssa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen. Mikäli asiakkaalla on monialaisia palvelutarpeita, arviointi tehdään yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Kohderyhmät

Asiakkaat, joiden katsotaan kohdassa 1 kuvatun arvioinnin perusteella tarvitsevan kotoutumissuunnitelmaa kotoutumisensa edistämiseksi.

Palveluiden järjestäminen, vastuutahot ja yhteistyö

Palvelu järjestetään Raision kaupungin omana toimintana. Kotoutumispalveluiden viranhaltija laatii yhdessä asiakkaan tai asiakasperheen kanssa kotoutumissuunnitelman. Mikäli asiakkaalla on monialaisia palvelutarpeita, suunnitelma laaditaan yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Kohderyhmät

Asiakkaat, joiden kotoutumissuunnitelmaan on palvelutarpeen arvioinnin perusteella kirjattu monikielinen yhteiskuntaorientaatio.

Palveluiden järjestäminen, vastuutahot ja yhteistyö

Raision kaupunki voi järjestää monikielistä yhteiskuntaorientaatiota omana toimintana tai ostopalveluna koko yhteistoiminta-alueella huomioiden tarpeet eri kieliryhmille. Ostopalveluna yhteiskuntaorientaatiota voidaan järjestää seudullisena yhteistyönä, jolloin palvelun tuottaisi Turun kaupunki. Niissä tapauksissa, kun palvelu ei ole tuotettavissa omana toimintana eikä seudullisena yhteistyönä, Raision kaupunki hankkii palvelun ostopalveluna yrityksiltä tai yhdistyksiltä. Palvelutarjonnan kartoittaminen on aloitettu ja palvelutarpeen tarkennuttua voidaan tehdä hankintoja.

Palvelu pyritään toteuttamaan lähiopetuksena, mutta joissakin tapauksissa voi olla tarkoituksenmukaista järjestää myös osittain etäopiskeluna. Mikäli omakielistä ryhmää ei saada kokoon tai tulkin käyttö ei ole tarkoituksenmukaista, voidaan asiakkaan opiskeluvalmiuksien ollessa riittävät palvelu järjestää myös kokonaan tai osittain itseopiskeluna.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Kohderyhmät

Asiakkaat, joiden kotoutumissuunnitelmaan on palvelutarpeen arvioinnin perusteella kirjattu kotoutumiskoulutus.

Palveluiden järjestäminen, vastuutahot ja yhteistyö

Raision kaupunki hankkii kunnan kotoutumisohjelman mukaisen kotoutumiskoulutuksen koko yhteistoiminta-alueella ostopalveluna Raisio-opistolta. Opetusta järjestetään kohderyhmä huomioiden osaaikaisena. Opetus sisältää suomen kielen opetusta, yhteiskuntaopetusta ja -ohjausta sekä digitaitojen opetusta. Palvelu sisältää myös yksilöllistä ohjausta ja tukiopetusta asiakkaiden palvelutarpeen mukaisesti. Opetus ei ole täysin opetushallituksen kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelmaperusteiden mukaista eikä edellytä kielitaidon päättöarvioinnin järjestämistä.

Koulutukseen osallistuville pyritään myös järjestämään lastenhoitomahdollisuus koulutuksen ajaksi.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Kohderyhmät

Kotoutumispalvelujen asiakkaat, joilla erityisiä koulutustarpeita

Palveluiden järjestäminen, vastuutahot ja yhteistyö

Ohjataan asiakkaita palvelutarpeen perusteella muiden toimijoiden järjestämiin koulutuksiin. Kohdan 4 mukaisessa kotoutumiskoulutuksessa voidaan jossain määrin huomioida myös erityistarpeita.

Muita palveluita ovat mm. mentoritoiminta sekä eri hankkeiden järjestämät palvelut

6. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Kohderyhmät:

Kaikki kotoutuja-asiakkaat palvelutarpeen mukaisesti.

Palveluiden järjestäminen, vastuutahot ja yhteistyö

Kotoutumissuunnitelman aikainen ohjaus ja neuvonta sisältää asiakkaan/asiakasperheen elämäntilanteen ja tarpeiden mukaista tukea eri elämänalueilla. Perheiden tukeen kuuluu lisäksi teemoja liittyen mm. vanhemmuuteen, lastenkasvatukseen, varhaiskasvatukseen, lasten koulunkäyntiin ja harrastuksiin. Ohjauksen tavoitteena on myös tukea asiakkaan voimavaroja lisäämällä tietoa ja ymmärrystä kotoutumisen prosessista, vastaanottavan yhteiskunnan kulttuurista ja tavoista sekä oman äidinkielen ja kulttuurin merkityksestä osana kotoutumista. Raision kaupungin kotoutumispalveluiden henkilöstössä on eri kielten osaamista minkä lisäksi hyödynnetään tulkkipalveluita.

Palveluissa hyödynnetään laajaa palvelu- ja yhteistyöverkostoa, joka kattaa sekä viranomaisia että yhdistyksiä ja muita kolmannen sektorin toimijoita. Työskentelyssä pyritään verkostomaiseen työotteeseen ja yhteistyöhön asiakkaan/asiakasperheen kannalta keskeisten toimijoiden kanssa. Asiakasta ohjataan aktiivisesti myös vapaamuotoisiin palveluihin ja harrastustoimintaan tavoitteena tukea asiakkaan/asiakasperheen osallisuutta yhteiskunnassa.

Ohjausta annetaan sekä Raision kotoutumispalveluiden toimitiloissa Martinkatu 8:ssa, että jalkautuen sopimuskuntiin tai tarvittaessa myös kotikäynnein. Asiakkaan tarpeiden mukaan työntekijä jalkautuu eri kohteisiin tutustuttamaan asiakasta lähipalveluihin.

7. Muut kunnan järjestämistä vastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Yleinen ohjaus- ja neuvonta maahanmuuttajille, ns. Monineuvo-palvelu (KotoL 10§)

Kohderyhmä:

Kaikki kunnassa asuvat maahanmuuttajat ja kotoutuja-asiakkaat.

Palveluiden järjestäminen, vastuutahot ja yhteistyö

Raision kaupunki tarjoaa kaikille yhteistoiminta-alueen kuntien maahanmuuttaja-asiakkaille matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa sekä perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta. Palvelu perustuu Monineuvo-hankkeen aikana saatuihin kokemuksiin. Neuvontaa ja ohjausta voidaan tarjota useilla eri kielillä Raision kaupungin oman henkilöstön toimesta ja tarvittaessa tulkkeja hyödyntäen. Suuremmille kieliryhmille palvelua voidaan hankkia myös ostopalveluna. Tarvittaessa asiakas ohjataan aina jatko-ohjaukseen palveluista vastuussa olevan tahon puoleen.

Asiakkaiden vastaanotto tapahtuu Raisiossa yritys- työllisyys- ja kotoutumispalveluiden toimitiloissa Martinkadulla minkä lisäksi neuvontaa voidaan tarvittaessa järjestää myös muissa sopimuskunnissa. Neuvontaa ja ohjausta annetaan sekä ilman ajanvarausta päivystysaikana että ajanvarauksella. Palvelua annetaan myös monikanavaisesti sähköpostilla, puhelimitse tai videoyhteydellä.

Kotoutumisen palvelukokonaisuus kunnissa

Kotoutumisohjelman kehittämisessä ja palvelujen toteuttamisessa hyödynnetään kuntien ekosysteemejä kokonaisuutena. Kotoutumisohjelman tavoitteena on edistää kiinnittymistä paikallisyhteisöön, aktiivista kuntalaisuutta ja mahdollisuuksia hyödyntää kuntien palveluita täysimääräisesti. Kotoutujien sijoittumista työmarkkinoille ja koulutukseen edistää myös kotoutumispalveluiden sijoittuminen samaan palveluyksikköön työllisyys- ja yrityspalveluiden kanssa.